

Світлана СТАДНИК, головний редактор

СТАВКА ПДВ 14 %: РОЗБИРАЄМО ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ

Із 1 березня в разі постачання сільгосппродукції, що відповідає кодам УКТЗЕД, наведеним у п. 193.1 Податкового кодексу (далі – ПК), застосовується ставка ПДВ у розмірі 14 %. Протягом березня від платників ПДВ, які реалізують таку продукцію, на нашу консультаційну лінію надходило багато запитань, пов'язаних із застосуванням нової ставки. Тож у цій статті надамо відповіді на найбільш поширені запитання.

Для постачання якої продукції призначено знижену ставку ПДВ

Перелік продукції із зазначенням кодів УКТЗЕД, у разі постачання якої застосовується ставка ПДВ у розмірі 14 %, наведено в п. 193.1 ПК. Це продукція, яка належить до таких товарних груп (підгруп) УКТЗЕД:

- 0102 – велика рогата худоба, жива;
- 0103 – свині, живі;
- 0104 10 – вівці;
- 0401 – у частині молока незбираного;
- 1001 – пшениця і суміш пшениці та жита (меслин);
- 1002 – жито;
- 1003 – ячмінь;
- 1004 – овес;
- 1005 – кукурудза;
- 1201 – соєві боби;
- 1204 00 – насіння льону;
- 1205 – насіння свиріпи та ріпаку;
- 1206 00 – насіння соняшнику;
- 1207 – насіння та плоди інших олійних культур;
- 1212 91 – цукрові буряки.

Для інших видів сільгосппродукції залишається загальна ставка – 20 %.

Ставка 14 % застосовується як у разі реалізації зазначеної вище сільгосппродукції на території України, так і при ввезенні її на митну територію України (імпорт). А от для операцій з реалізації сільгосппродукції на експорт, як і раніше, застосовується ставка ПДВ у розмірі 0 % (ст. 195 ПК).

? Хто може застосовувати ставку 14 %? Чи мають на неї право невиробники сільгосппродукції?

Так, невиробники сільгосппродукції також застосовують ставку в розмірі 14 %, якщо сільгосппродукція, яку вони постачають, відповідає наведеним вище кодам УКТЗЕД.

Знижена ставка ПДВ застосовується незалежно від того, хто постачає сільгосппродукцію. Це може бути як виробник такої продукції, так і особа, що придбала її у виробника чи будь-якої іншої особи, а також імпортери сільгосппродукції.

? Як правильно визначити код продукції, якщо підприємство сумнівається в тому, якому саме коду вона відповідає?

Для визначення коду товару слід користуватися УКТЗЕД (затверджена Законом від 04.06.20 р. № 674-IX «Про митний тариф»), яка містить розділи, де наведено групи товарів. Пояснення про застосування кодів є також у примітках до кожної групи товарів з УКТЗЕД. Кожний розділ і група описують товари, які не входять до них, із зазначенням кодів, до яких вони відносяться. Тому для правильного вибору кодів треба уважно вивчити опис розділів і груп.

Також для визначення коду УКТЗЕД можна користуватися Поясненнями до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, затвердженими наказом Державної митної служби від 14.07.20 р. № 256 (далі – Пояснення № 256). Цей документ містить більш докладний опис товарів у групах.

Щоб правильно визначити коди товарів згідно з УКТЗЕД, ДПС рекомендує звертатися (ЗІР, категорія 101.16):

- або до Торгово-промислової палати України (її регіональних відділень). Порядок та перелік документів, які слід подати для отримання експертного висновку щодо визначення коду товару, розміщено на офіційних сайтах ТПП та її регіональних відділень;
- або до науково-дослідних інститутів судових експертиз. Їх висновок можна отримати, звернувшись до відповідної установи. Так, послугу із надання таких висновків пропонує ДП «Держзовнішінформ» (dzi.gov.ua). Строк визначення коду цим підприємством становить до 2 робочих днів, якщо в експертів не виникає додаткових запитань.

Сільгосппідприємство реалізує зерновідходи пшениці, кукурудзи тощо. Яку ставку ПДВ слід застосовувати?

Як було зазначено вище, це залежить від того, який код УКТЗЕД мають такі зерновідходи.

Зерновідходи – це побічний продукт, отриманий після очищення зерна, тобто суміш битого чи некондиційного зерна з іншими домішками. В УКТЗЕД для класифікації зерновідходів окремого коду, на жаль, немає.

На практиці зерновідходи класифікують по-різному.

Варіант 1. Класифікувати зерновідходи в тій самій категорії, як і зерно, від очищення якого їх отримано. Тобто, якщо ідеться про зерновідходи пшениці, це буде код **1001**, а для зерновідходів кукурудзи – код **1005** тощо.

Варіант 2. Класифікувати зерновідходи в групі **2302** «Висівки, кормове борошно та інші відходи та залишки від просіювання, помелу або інших способів обробки зерна зернових чи бобових культур, гранульовані чи негранульовані».

Згідно з Поясненнями № 256 до групи 2302 включено залишки і відходи від просіювання, отримані під час оброблення зерна перед помелом, які складаються переважно:

- із зерен основних зернових культур, дрібних, деформованих, роздавлених чи дроблених;
- насіння різних випадкових рослин, змішаних з основним зерном;
- шматочків листя, стебел, мінералів тощо, які пройшли певну переробку (обробку).

Тож, щоб бути впевненим у коді зерновідходів згідно з УКТЗЕД, **слід звернутися до ТПП або науково-дослідних інститутів**. Тепер, коли ставка ПДВ різниться залежно від коду сільгосппродукції, це стало особливо важливим.

Нюанси складання податкових накладних зі ставкою ПДВ 14 %

У «БАЛАНС-АГРО», 2021, № 12, с. 3 ми вже писали, що із 16 березня реалізовано можливість реєстрації податкових накладних (далі – ПН) зі ставкою ПДВ у розмірі 14 %. Така ПН має ідентифікатор **J(F) 1201012**, а розрахунок коригування (далі – РК) до неї – **J(F) 1201212**.

Особливості заповнення ПН викладено в листі ДПС від 22.03.21 р. № 6946/7/99-00-21-03-02-07, а саме:

1) якщо платник ПДВ одночасно постачає одному й тому самому покупцеві різні види сільгосппродукції, що обкладаються за різними ставками (14 % і 20 %), то він може за своїм вибором або відобразити всі такі операції з різними ставками в одній ПН, або скласти окремі ПН залежно від ставки ПДВ;

2) у розділі Б табличної частини ПН, що складається за операціями з постачання сільгосппродукції, які обкладаються ПДВ за ставкою 14 %, указуються:

- у графі 8 – код ставки «14»;
- графі 3.1 – не менше шести знаків коду УКТЗЕД, якщо постачаються товари, що належать до груп кодів УКТЗЕД 0104 10, 1204 00, 1206 00, 1212 91. У разі постачання інших видів сільгосппродукції, що обкладаються за ставкою 14 %, код можна вказувати на рівні чотирьох знаків;

3) у розділі А ПН наводяться:

- у рядку I – загальна сума коштів, що підлягають сплаті за такою ПН;
- рядку II – загальна сума ПДВ, нарахована за ставками ПДВ 20, 14 та 7 %;
- рядку V – сума ПДВ;
- рядку VIII – обсяг операцій із постачання сільгосппродукції, що обкладаються за ставкою 14 %.

Оподаткування перехідних операцій

Деякі нюанси перехідних операцій із постачання сільгосппродукції, тобто тих, які були розпочаті до 1 березня, а завершуються після цієї дати, прописано в п. 54¹ підрозд. 2 розд. XX ПК.

Наведемо коротко порядок оподаткування таких операцій.

Ставка ПДВ у розмірі 20 % застосовується в разі:

- якщо передплата за сільгосппродукцію була отримана до 1 березня, а постачання відбувається вже після 1 березня;
- коригування після 1 березня податкових зобов'язань у разі повернення попередньої оплати (авансу) або продукції (товарів), що були отримані до 1 березня;
- коригування після 1 березня податкових зобов'язань у разі зміни договірної (контрактної) вартості сільгосппродукції, постачання якої відбулося до запровадження зниженої ставки.

Приклади наведених вище ситуацій див. у «БАЛАНС-АГРО», 2021, № 9, с. 4.

Зверніть увагу: якщо ви уклали з покупцем форвардний договір на постачання сільгосппродукції врожаю 2021 року, то наразі вам варто укласти додаткову угоду про погодження ціни. Адже ціна первісного договору складалася із розрахунку ПДВ за ставкою 20 %.

На жаль, у п. 54¹ підрозд. 2 розд. XX ПК прописано не всі ситуації, які виникають у процесі господарювання. Тож розглянемо на прикладах деякі можливі ситуації.

Приклад 1

Підприємство придбало насіння соняшнику до 1 березня поточного року зі сплатою ПДВ за ставкою 20 %. Після 1 березня невикористану частину насіння воно планує продати.

У разі реалізації насіння соняшнику після 1 березня слід застосовувати ставку ПДВ у розмірі **14 %**. На це прямо вказано в п. 54¹ підрозд. 2 розд. XX ПК. При цьому податковий кредит, відображений під час придбання насіння соняшнику, зберігається в повному об'ємі і не потребує коригування.

Приклад 2

Сільгосппідприємство до 1 березня уклало договір на постачання насіння соняшнику, і до цієї дати отримало частину передоплати та ПН, виписану за ставкою 20 %. Після 1 березня отримано другу частину оплати.

У такому разі на дату отримання другої частини слід скласти ПН із нарахуванням ПДВ за ставкою 14 %, адже для цієї операції це буде перша подія. Щоправда, із покупцем треба погодити ціну (чи буде вона змінюватися у зв'язку зі зміною ставки ПДВ).

Приклад 3

Сільгосппродукція була відвантажена до 1 березня. Плата за неї надійшла після цієї дати.

Незважаючи на те що ця ситуація не прописана в п. 54¹ підрозд. 2 розд. XX ПК, ми впевнені, що діяти потрібно так само, як і в ситуації, коли спочатку отримана передплата (до 1 березня), а постачання відбувається після цієї дати.

Тож, оскільки дата отримання оплати – це вже друга подія, коригувати нараховані до 1 березня податкові зобов'язання за ставкою 20 % не потрібно.

Приклад 4

Сільгосппідприємство отримало передплату за зерно пшениці до 1 березня. Після 1 березня було вирішено відвантажити замість пшениці насіння соняшнику.

Ця ситуація також не прописана в п. 54¹ підрозд. 2 розд. XX ПК.

На нашу думку, зміна номенклатури має підпадати під перехідну операцію, тобто ставка ПДВ змінюватися не повинна.

У такому разі постачальник на дату відвантаження насіння соняшнику має виписати РК із зазначенням коду причини коригування «104» і замінити одну номенклатуру на іншу без зміни ставки ПДВ.

Наведемо приклад заповнення такого РК (див. **фрагмент**).

ФРАГМЕНТ

<...>

Розділ Б									
№ з/п	№ з/п рядка податкової накладної, що коригується або додається	Причина коригування		Опис (номенклатура) товарів/послуг, вартість чи кількість яких коригується	Код			Одиниця виміру товару/послуги	
		код причини	№ з/п групи коригування		товару згідно з УКТЗЕД	ознаки імпортованого товару	послуги згідно з ДКПП	умовне позначення (українське)	код
1.1	1.2	2.1	2.2	3	4.1	4.2	4.3	5	6
1	1	104	1	Пшениця озима 3-го класу	1001			т	0168
2	2	104	1	Насіння соняшнику	1206 00			т	0168

Коригування кількості		Коригування вартості		Код ставки	Код пільги	Обсяги постачання (база оподаткування) без урахування податку на додану вартість	Сума податку на додану вартість	Код виду діяльності сільськогосподарського товаровиробника
кількість, об'єм, обсяг (-) (+)	ціна постачання товарів/послуг	ціна (-) (+)	кількість постачання товарів/послуг					
7	8	9	10	11	12	13	14	15
-1 500	10 000,00			20		-1 500 000,00	-300 000,00	
93,75	16 000,00			20		1 500 000,00	300 000,00	

<...>

До речі, якщо сторони хочуть все-таки змінити ставку ПДВ, то в разі зміни номенклатури можна повернути первісно отриману передоплату за пшеницю і потім перерахувати передоплату за соняшник.

Тоді на дату повернення передоплати покупцеві постачальник виписує РК із типом причини коригування «103 – повернення товару або авансових платежів», а потім на дату отримання передоплати за соняшник виписує нову ПН із зазначенням ставки ПДВ 14 %. І це вже буде не перехідна, а нова операція. А отримання передоплати за соняшник буде першою подією.

Приклад 5

Сільгоспідприємство до 1 березня отримало частину передоплати за насіння соняш-

нику і виписало ПН за ставкою 20 %. Після 1 березня вся продукція була відвантажена покупцеві.

Якщо на дату відвантаження ціна на продукцію не змінилася, тоді на кількість відвантаженої продукції, що перевищує суму отриманої передоплати, слід скласти ПН і нарахувати ПДВ за ставкою, що діє на момент відвантаження, – 14 %.

Якщо ж ціна змінилася, то до ПН, виписаної на дату отримання передоплати, треба оформити нульовий РК на зміну ціни і кількості (код причини коригування «104») без зміни ставки ПДВ. А на кількість відвантаженої продукції, що перевищує суму отриманої передоплати, скласти ПН і нарахувати ПДВ за ставкою, що діє на момент відвантаження, – 14 %.

www.balance.ua

- Шпалери на робочий стіл
- Електронна версія МЛБ
- Підписка на новинні розсилання
- Замовлення зворотнього дзвінка